

ADA, Gündelik bir Hikâye ETKİNLİĞİ

Yaş Grubu: 5., 6., 7., 8. sınıflar

Süre: 2 ders saati + çalışma kâğıtlarının değerlendirildiği 1 ders saati

Hedef: Her yaşa seslenen bir resimli kitabı, metin ve görsel çözümlenmeleri üzerinden yorumlamak. Yabancı olmak, aidiyet duygusu, sınırlar, önyargılar, korku, şiddet, insaniyet gibi kavramları çok yönlü irdeleyerek metinle ve öz deneyimlerimizle ilişkilendirmek.

Yer: Okul kütüphanesi ya da sınıf ortamı

Gereken Malzeme: *Ada, gündelik bir hikâye* kitabı, kâğıt, kalem, makas, yapıştırıcı, eski turizm broşürleri

Hazırlık: Katılımcılar kitap sayısına (maksimum 4 katılımcıya 1 kitap düşmeli) gruplara bölünür. Grup çalışmasına olanak veren bir oturma düzeni planlanır. Çalışma kâğıtları katılımcı sayısına çoğaltılır.

ETKİNLİĞE GİRİŞ:

Etkinlik öğretmeni, etkinlikte ele alınacak kitabın adını ve yazarını açıklar. Katılımcılara 'ada' sözcüğünün uyandırdığı çağrışımları soran öğretmen, yanıtı bir çizgiyle ortadan ikiye ayırdığı tahtanın bir tarafına yazar. Ardından gruplara eski turizm broşürlerini dağıtır ve her grubun, hakkında ismi dışında bir şey bilmedikleri *Ada* kitabı için, kolaj tekniğiyle birer kapak hazırlamasını ister. Verilen 15 dakikalık sürenin sonunda öğretmen *Ada, gündelik bir hikâye* kitabını ve çalışma kâğıtlarını gruplara dağıtır. Katılımcılardan kitabın kapağını yorumlamalarını ve kendi tasarladıklarını kapakla karşılaştırmalarını isteyen öğretmen birinci çalışma kâğıdını dağıtır. Etkinliğin devamı etkinlik öğretmeni ya da gönüllü katılımcılar tarafından üstlenilen sesli okumalar, okunan bölümün grup içinde tartışılması ve ilgili çalışma kâğıdının bireysel olarak doldurulması şeklinde devam eder.

ÇALIŞMA KÂĞIDI 1: *Ada* sözcüğünün uyandırdığı ilk çağrışımlar ile kitap kapağından yansıyan görünüm ve duyguların karşılaştırılması

SESLİ OKUMA:

*Sabah, Adalılar sahilde, okyanus akıntısının ve
kaderin salını sürüklediği yerde bir adam buldular.
Yaklaştıklarını görünce ayağa kalktı.
Onlar gibi değildi.*

TARTIŞMA SORUSU: "Onlar gibi değildi?" ne anlama geliyor olabilir? Katılımcıların tahminlerini tahtaya yazan öğretmen Çalışma Kâğıdı 2'yi dağıtır.

ÇALIŞMA KÂĞIDI 2: "Onlar"ın yani "Adalılar"ın tarif edilmesi ve ansızın karşılaştıkları adamlarla karşılaştırılması.

Kitabın devamı parça parça öğretmen ya da gönüllü katılımcılar tarafından sesli okunur. Her okunan pasajın ardından etkinlik öğretmeni yönlendirici sorular yardımıyla metnin ve görsellerin tartışılmasını ve yorumlanmasını teşvik eder. Sonrasında ilgili çalışma kâğıdı/kağıtları dağıtılır ve doldurulur.

SESLİ OKUMA (s. 5-9):

Gözlerini diktiler adama. Şaşırdılar. Buraya neden geldiğini merak ettiler. Ne arıyordu burada? Şimdi ne yapacaklardı? Birisi, adamın hemen geri gönderilmesinin en iyisi olacağını söyledi. Ait olduğu yere.

“Hem zaten,” dediler, “buradan hoşlanmayacak nasılsa. Kendi gibilerden bunca uzakta.”

Ama balıkçı, açık denizin nasıl olduğunu biliyordu. “Bu onun ölümü olur, vicdanım buna elvermez,” dedi. “Onu almak zorundayız.”

Böylece adamı aldılar.

TARTIŞMA SORUSU 1: Adalılar adam hakkında hiçbir şey bilmiyor. “Ait olduğu yer”, “kendi gibiler” ve “zaten buradan hoşlanmayacak” derken neyi kast ediyorlar sizce? Peki bu ifadeler onlar hakkında ne tür ipuçları veriyor bize?

TARTIŞMA SORUSU 2: Sizin için birini evinize ya da aranızda “almak” ne ifade ediyor? Aranızda aldığınız kişiye nasıl davranırsınız?

ÇALIŞMA KÂĞIDI 3: s.8-9’daki görselden yansıyan tutuma (Ada’ya/kendi aralarına alma şekli) alternatif üretilmesi

SESLİ OKUMA (s. 10 -11):

Onu adanın en ıssız ucunda, uzun zamandır boş duran bir ahıra götürdüler. Burada kalabileceğini anlatmak için köşede duran samanı işaret ettiler. İşte orada uyuyabilirdi.

Ardından ahırın kapısını çivilediler ve gündelik hayatlarına geri dönüp her zamanki gibi yaşamaya devam ettiler.

TARTIŞMA SORUSU 1 : Adalıların her zamanki yaşamı nasıl sizce? Görsellerde kadınların, erkeklerin ve çocukların gündelik yaşamına dair hangi ipuçları yakalayabiliyorsunuz? Aralarına ne gibi farklar var?

ÇALIŞMA KÂĞIDI 4: s. 10-11’deki görsellerden hareketle Adalıların gündelik yaşamının tarif edilmesi. Kadın, erkek ve çocuk rollerinin belirginleştirilmesi.

TARTIŞMA SORUSU 2: Çocukların oyununu (kendilerinden küçük, yalınayak arkadaşlarına karşı tutumlarını) Adalıların, adamı almaya karar verdiklerindeki tepki ile karşılaştırdığınızda ne dikkatinizi çekiyor? Aradaki benzerlik neye işaret ediyor? Adalıların yabancıya karşı tutumu aslında “kendi gibilere” nasıl davrandıklarına ayna mı tutuyor?

SESLİ OKUMA: (s.12- 17)

TARTIŞMA SORUSU: Kitapta hiç resmedilmeyen balıkçı, hikâyede önemli bir rol üstleniyor. Sizce kitabı yazan ve çizen Greder’in ona bir yüz ve beden vermemesinin sembolik bir anlamı var mı? Peki sizce balıkçının sesi neyi temsil ediyor?

Çalışma Kâğıdı 5: Balıkçı ile ada halkının ileri sürdüğü savların karşılaştırılması. Bu yolla balıkçının rolünün anlaşılması.

TARTIŞMA SORUSU: Balıkçı, vicdandan ve sorumluluktan bahseden tek kişi. Ancak yabancıyı, Adalıların aldığı ücretin çok daha azına çalıştırma teklifi onun da “saf iyi” olmadığını düşündürüyor. Sizce balıkçı bu teklifi Adalıları ikna etmek için mi yaptı yoksa zor duruma düşmüş birinden faydalanmayı meşru mu görüyor?

SESLİ OKUMA (s. 18-22)

TARTIŞMA SORUSU: Adamın adada belirlemesi ve aç olduğunu söylemesi üzerinde Adalılar yabancıyı giderek bir “tehdit unsuru” olarak algılamaya başlıyor. “Tehdit unsuru” kavramı size ne çağırıyor? Bu sözü daha önce ne zaman hangi bağlamda duydunuz? Sizin hayatınızda “tehdit unsurları” var mı, ya da ne zaman tehdit altında hissedersiniz?

Çalışma Kâğıdı 6: Yabancıya karşı duyulan korkunun hangi zeminden beslendiğinin netleştirilmesi. Önyargıların doğması ve yargıya dönüşmesi için önyargıya konu olanın rolünün ne olduğunun / ya da rolünün olmadığının anlaşılması.

SESLİ OKUMA (s. 23-29)

TARTIŞMA SORUSU: Herkesin kendini güvende hissettiği bir “adası” var mıdır sizce? Sembolik olarak ele aldığımızda “ada” neye karşılık geliyor? Peki, siz kendi küçük adalarınızın etrafına duvar örüyor musunuz?

Çalışma Kâğıdı 7: Korkunun şiddete dönüşmesinin beslendiği zemin ve Adalılarda yatan içsel nedenlerinin irdelenmesi.

TARTIŞMA SORUSU: Kitap hayali bir adadan bahsederken birçok gerçeğe parmak basıyor. Kendi hayatınıza, deneyimlerinize baktığınızda hikâyeye kişi olarak kendinize dokunmayı başarıyor mu? Nasıl?

Çalışma Kâğıdı 8: Armin Greder’in okurunu yüzleştirdiği, farklı ve yabancı olana yer olmadığı ya da korku, öfke ve şiddetle karşılandığı adasına alternatif getirmek.

ETKİNLİĞİN SONU VE DEĞERLENDİRME:

Çalışma kâğıtları sergilenir ve etkinliğe katılanlar tarafından yorumlanır/değerlendirilir. Bir bütün olarak ele alındığında kitabın okur üzerinde bıraktığı etki tartışılır.

DEĞERLENDİRME SORULARI:

- Kitapta, katılımcıların dikkatini çeken ama etkinlikte konu edilmeyen hangi noktalar öne çıkıyor?
- Kitap mutlu sonla bitmiyor. Bir röportajında Greder, asıl bu yolla mutlu sona kapı aralamaya çalıştığını söylüyor. Ne demek istiyor olabilir ve sizce haklı mı?
- Greder birçok röportajında Ada kitabını Edvard Munch'a adadığını ifade ediyor. Edvard Munch'un Çılgılık adlı ünlü tablosunu bilen var mı? Kitaptaki hangi çizim bu tabloyu çağrıştırıyor?
- Greder'in çizgi ve ifadesinde birçok sembolik öge var. Adamın çıplaklığı, balıkçının somut bir varlık olarak görsellerde hiç boy göstermemesi, güç ilişkilerinin insanların farklı boyutlarda çizilmesi ile yansıtılması, ruh hali ve atmosferin renklerle belirginleştirilmesi... Bunlardan hangileri ne açıdan dikkatinizi çekti?
- Kitaptaki ada mı, sizin hayal ettiğiniz ada (bkz. Çalışma Kâğıdı 8) mı daha gerçek/gerçekçi?
- Kitabın alt başlığı "Gündelik bir Hikaye" Armin Greder, gündelik derken ne anlatmak istiyor?
- Kitap ile güncel toplumsal bağlar kurmanız gerekirse aklınıza gelen ilk dünya/ülke meselesi hangisi?
- Kitap ile kişisel bağlar kurduğunuzda öne çıkan duygu ve düşünceler hangileri?
- Hayali adanın "hayal" olmaması/kalmaması için önerileriniz neler? Ya birey olarak sizin üzerinize düşen sorumluluk

Çalışma Kâğıdı 1

ADA

Kitap adının uyandırdığı ilk çağrışımlar:

Kitap kapağında görünenler:

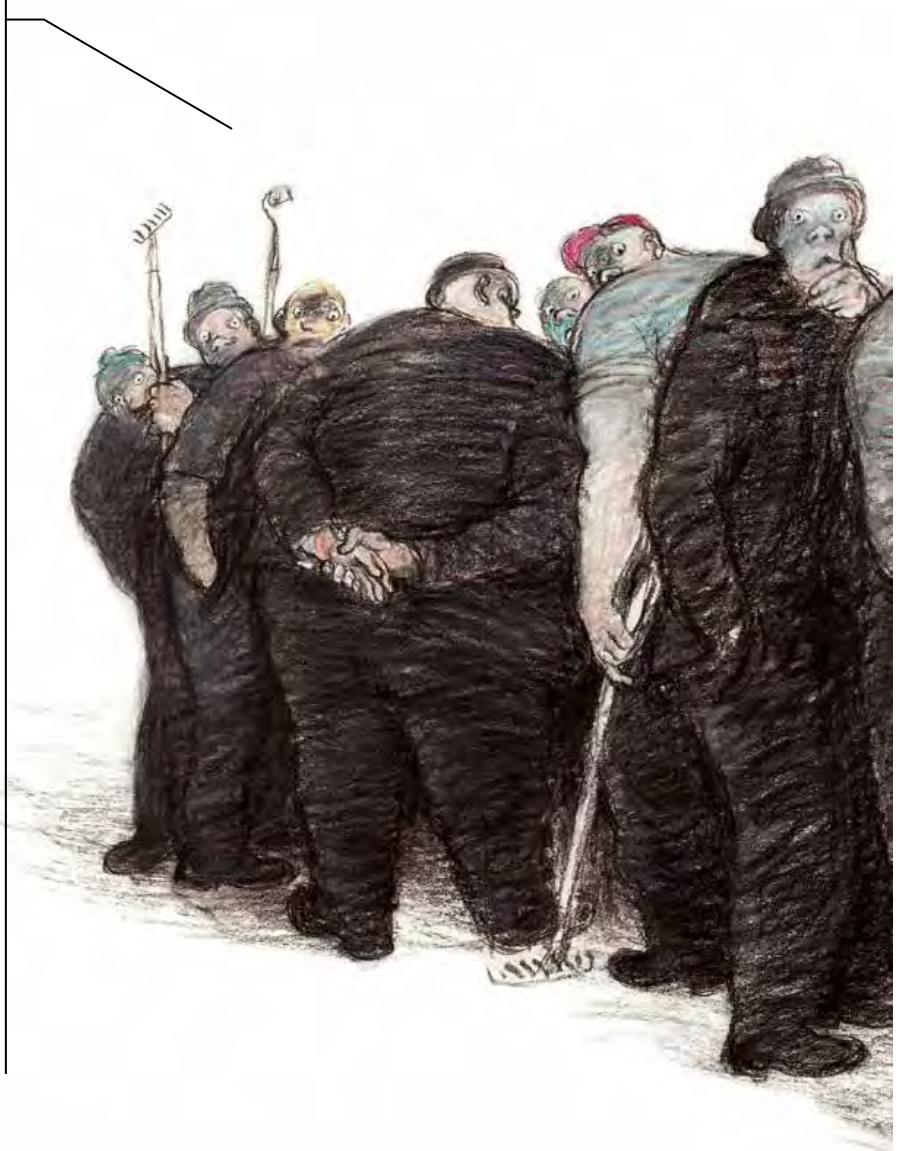
NE HİSETTİN?

Çalışma Kâğıdı 2

- Korunmasız, çıplak
- Tek başına
- Ürkek yüz ifadesi
- Kıpırtısız
- Zayıf, cılız bir beden
- Sarkık kollar
- Tedirgin, çekingen duruş

“ONLAR GİBİ DEĞİLDİ”

“BÖYLECE ADAMI ALDILAR”

- Adanı, tutsaklarıymış gibi önlerine katmış sürüyorlar...
- Ellerindeki iş aletlerini mızrak gibi ona yöneltmişler...
- Yüzlerinden öfke ve kararlılık okunuyor...
- Asker birlik misali tek adım yürüyorlar...

Tersi nasıl olabilir, hayal et.
Her tutuma bir alternatif
getirmeye çalış.

Çalışma Kâğıdı 4

KADINLAR

- Bulaşık yıkıyor
- Yemek yapıyor
- Erkeklerle hizmet ediyor
- mutsuzluk ve bıkkınlık ifade eden yüz ifadesi ve duruş
- Ev ve hizmet işinde sürekli çalışıyor

**“HER ZAMANKİ GİBİ”
YAŞAMAYA DEVAM ETTİLER**

ERKEKLER

ÇOCUKLAR

Çalışma Kâğıdı 5

BALIKÇININ SAVLARI

- Onu açık denize geri göndermek ölümü olur, vicdanım buna el vermez.
- Onu almak zorundayız.
- Onu öylece kaderine terk edemeyiz.
- Ona yardım etmek zorundayız.
- Biri, geçinebilmesi için ona iş versin.

“BİR GÜN ADAM MAHALLEDE BELİRDİ”

ADALILARIN SAVLARI

Çalışma Kâğıdı 6

ADAMIN YAPTIKLARI

- Mahallede beliriyor
- Aç olduğunu söylüyor
- Biraz yemek vermelerini umut ediyor

- Önüne atılan kemikleri yiyor

ADALILARIN KORKULARI

“(...) ŞİMDİ
HAYATLARINDAYDI”

ADALILARIN İDDİALARI

Çalışma Kâğıdı 7

Adalıların yabancıyı adalarına aldıkları görseli (s.7-8) onu denize geri ittikleri görsellerle (s.23, 24-25) karşılaştırınız. Duruş, yüz ifadesi, renkler, büyüklük gibi noktalara dikkat edince hangi benzerlikler ve farklılıklar göze çarpıyor?

BENZERLİKLER

“ADAMI(...) SALINA GÖTÜRÜP DALGALARIN İÇİNE İTTİLER”

FARKLILIKLAR

“ADANIN ETRAFINA (...) BİR DUVAR İNŞA ETTİLER.”

Peki ya sen?

Kendini güvende ve huzurlu hissettiğin bir ada hayal et. Onu duvar yerine neyle sarmak/sarmalamak istersin? Peki içini nasıl ve neyle doldurursun?

Yazı ya da resimle ifade et...

A large, empty, rounded rectangular box intended for students to write or draw their responses to the questions.